



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ  
ΜΕΛΕΤΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ  
ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ

ΠΡΩΗΝ Δ.Ε.Β.Ε.

## Επιστημονική Εκδήλωση Στρατηγική Αντιμετώπισης Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2

2 - 4 Ιουνίου 2017

Ammon Zeus  
Καλλιθέα, Χαλκιδική



Σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο Χαλκιδικής

# ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

# TRESIBA®

3.5

**ΤΩΡΑ  
ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ  
ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ  
ΑΠΟ 1 ΕΤΟΥΣ\***

74%

# ΜΕΙΩΣΤΕ ΤΗΝ HbA1c ΜΕ ΕΛΕΓΧΟ

- με επίτευξη του γλυκαιμικού στόχου<sup>1,2</sup>
- με μικρότερο κίνδυνο νυκτερινής υπογλυκαιμίας έναντι της ινσουλίνης glargine U100<sup>1,2,3</sup>
- με ευελιξία στο χρόνο χορήγησης, όταν χρειάζεται<sup>4</sup>

7.0%



## ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

▼ Το φάρμακο αυτό τελεί υπό συμπληρωματική παρακολούθηση. Αυτό θα επιτρέψει τον ταχύ προσδιορισμό νέων πληροφοριών ασφαλείας. Ζητείται από τους επαγγελματίες του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης να αναφέρουν οποιαδήποτε πιθανολογούμενες ανεπιθύμητες ενέργειες. Βλ. παράγραφο 4.8 για τον τρόπο αναφοράς ανεπιθύμητων ενεργειών.

**Όνομασία του φαρμακευτικού προϊόντος:** Tresiba 100 μονάδες/mL ενέσιμο διάλυμα σε προγεομενόμενη συσκευή τύπου πένας. **Ποιοτική και ποσοτική σύνθεση:** 1 mL του διαλύματος περιέχει 100 μονάδες ινσουλίνης degludec\* (ισοδύναμες με 3,66 mg ινσουλίνης degludec). Μια προγεομενόμενη συσκευή τύπου πένας περιέχει 300 μονάδες ινσουλίνης degludec σε 3 mL διαλύματος. **Θεραπευτικές ενδείξεις:** Θεραπεία σακχαρώδους διαβήτη σε ενήλικες εφήβους και παιδιά από την ηλικία του 1 έτους. **Δοσολογία:** Το Tresiba είναι μια βασική ινσουλίνη για υποδόρια χορήγηση άπαξ ημερησίως οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας, κατά προτίμηση την ίδια χρονική στιγμή κάθε ημέρα. Σε ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2, το Tresiba μπορεί να χορηγηθεί μόνο του ή σε οποιονδήποτε συνδυασμό με από του στόματος αντιδιαβητικά φαρμακευτικά προϊόντα, αγωνιστές υποδοχέα GLP-1 και γεωμετρική ινσουλίνη. Στο σακχαρώδη διαβήτη τύπου 1, το Tresiba πρέπει να συνδυάζεται με βραχείας/ταχείας δράσης ινσουλίνη για την κάλυψη των αναγκών ινσουλίνης την ώρα του γεύματος. Η δοσολογία του Tresiba πρέπει να βασίζεται στις ατομικές ανάγκες του ασθενούς. Συστάεται η βελτιστοποίηση του γλυκαιμικού ελέγχου μέσω προσαρμογής της δόσης βάσει της γλυκόχης στο πλάσμα μετά από νηστεία. Όπως με όλα τα προϊόντα ινσουλίνης, η προσαρμογή της δόσης μπορεί να χρειαστεί αν οι ασθενείς αναλάβουν αυξημένη σωματική δραστηριότητα, αλλάζουν το συνηθισμένο διαπολιτικό τους ή κατά την ταυτόχρονη παρουσία άλλων νόσων. **Τρόπος χορήγησης:** Το Tresiba προορίζεται μόνο για υποδόρια χρήση. Το Tresiba δεν πρέπει να χορηγείται ενδοφλέβια, αφού μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρή υπογλυκαιμία. Το Tresiba δεν πρέπει να χορηγείται ενδομυϊκά, αφού μπορεί να μεταβάλει την απορρόφηση. Το Tresiba δεν προορίζεται για χρήση σε αντλίες έγχυσης ινσουλίνης. Τα σημεία της ένεσης πρέπει πάντα να εναλλάσσονται εντός της ίδιας περιοχής ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος λιποδυστροφίας. Ειδικές κατηγορίες πληθυσμού: Το Tresiba μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ηλικιωμένους ασθενείς, σε ασθενείς με νεφρική και ηπατική βλάβη, σε εφήβους και παιδιά από την ηλικία του 1 έτους. **Αντενδείξεις:** Υπερευαίσθησία στη δραστική ουσία ή σε κάποιο από τα έκδοχα. **Ειδικές προειδοποιήσεις και**

**προφυλάξεις κατά τη χρήση:** Υπογλυκαιμία: Η παράλειψη κάποιο γεύματος ή η μη προγραμματισμένη, εντατική φυσική άσκηση μπορεί να οδηγήσουν σε υπογλυκαιμία. Η υπογλυκαιμία μπορεί να συμβεί εάν η δόση της ινσουλίνης είναι πολύ υψηλή σε σχέση με την ανάγκη σε ινσουλίνη. Οι ασθενείς, των οποίων ο έλεγχος της γλυκόχης στο αίμα βελτιώνεται σημαντικά (π.χ. μέσω εντατικοποιημένης θεραπείας με ινσουλίνη), μπορεί να εμφανίσουν μεταβολή των συνήθων προειδοποιητικών συμπτωμάτων της υπογλυκαιμίας και θα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά. Τα συνήθη προειδοποιητικά συμπτώματα μπορεί να εξαφανιστούν σε ασθενείς με μακροχρόνιο διαβήτη. Η ταυτόχρονη παρουσία άλλων νόσων, ιδίως λοιμωξέων και εμπύρετων καταστάσεων, συνήθως αυξάνει τις ανάγκες του ασθενή σε ινσουλίνη. Ταυτόχρονες νόσοι των νεφρών, του ήπατος ή νόσοι που επηρεάζουν τα επινεφρίδια, την υπόφυση ή τον θυρεοειδή αδέν, μπορεί να απαιτούν αλλαγές στη δόση της ινσουλίνης. Όπως και με άλλα προϊόντα βασικής ινσουλίνης, η παρατεταμένη επίδραση του Tresiba μπορεί να καθυστερήσει την ανάνηψη από την υπογλυκαιμία. Στα παιδιά, θα πρέπει να γίνεται προσοχή ώστε να αντιστοιχίζονται οι δόσεις της ινσουλίνης (ιδίως σε σχήματα βασικής-βολυς) με την πρόσληψη τροφής και τις σωματικές δραστηριότητες έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος υπογλυκαιμίας. Υπεργλυκαιμία: Σε καταστάσεις σοβαρής υπεργλυκαιμίας, συνιστάται η χορήγηση ινσουλίνης ταχείας δράσης. Η ανεπαρκής δόση ή/και η διακοπή της θεραπείας σε ασθενείς που απαιτούν ινσουλίνη, μπορεί να οδηγήσει σε υπεργλυκαιμία και δυνητικά σε διαβητική κετοέωση. Επιπλέον, η ταυτόχρονη παρουσία άλλων νόσων, ιδίως λοιμωξέων, μπορεί να οδηγήσει σε υπεργλυκαιμία και συνήθως να προκαλέσει αυξημένη ανάγκη για ινσουλίνη. Τα πρώτα συμπτώματα της υπεργλυκαιμίας συνήθως αναπτύσσονται σταδιακά, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ωρών ή ημερών. Στο σακχαρώδη διαβήτη τύπου 1, τα υπεργλυκαιμικά συμβάντα που δεν αντιμετωπίζονται θεραπευτικά, οδηγούν τελικά σε διαβητική κετοέωση, η οποία είναι δυνητικά θανατηφόρα. Μετάβαση από άλλα φαρμακευτικά προϊόντα ινσουλίνης: Η μετάβαση ενός ασθενή σε άλλο τύπο, όνομα ή παραγωγό προϊόντος ινσουλίνης πρέπει να γίνεται υπό ιατρική παρακολούθηση και ενδέχεται να οδηγήσει στην ανάγκη αλλαγής της δόσης. Συνδυασμός πολλαπλών και φαρμακευτικών προϊόντων ινσουλίνης έχουν αναφερθεί περιπτώσεις καρδιακής ανεπάρκειας όταν η πολλαπλή χρήση/οποιοδήποτε συνδυασμό με ινσουλίνη, ιδίως σε ασθενείς με παράγοντες κινδύνου για ανάπτυξη καρδιακής ανακωχής. Αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χορήγηση θεραπείας πολλαπλών σε συνδυασμό με το Tresiba. Εάν χρησιμοποιηθεί ο εν λόγω συνδυασμός, οι ασθενείς πρέπει να παρακολουθούνται για

ενδείξεις και συμπτώματα καρδιακής ανεπάρκειας, αύξηση βάρους και οίδημα. Η πολλαπλή πρέπει να διακόπτεται σε περίπτωση επίδειξης των καρδιακών συμπτωμάτων. Διαταραχή των οφθαλμών: Η εντατικοποίηση της θεραπείας ινσουλίνης με απότομη βελτίωση του γλυκαιμικού ελέγχου μπορεί να συσχετιστεί με προσωρινή επίδειξη της διαβητικής αμφιβλοπρωτεϊνοπάθειας. Αποφυγή οφθαλμών στην αγωγή: Οι ασθενείς πρέπει να ενημερώνονται ότι πρέπει να ελέγχουν πάντα την ετικέτα της ινσουλίνης πριν από κάθε ένεση για να αποφευχθεί η τυχαία ανάμειξη μεταξύ των δύο διαφορετικών περιεκτικότητας του Tresiba καθώς και με άλλα προϊόντα ινσουλίνης. Σε ασθενείς που πάσχουν από τύφλωση ή έχουν σοβαρά προβλήματα όρασης θα πρέπει να δίνεται η οδηγία να αναζητούν πάντοτε βοήθεια από άλλο άτομο με καλή όραση και είναι εκπαιδευμένο στη χρήση της συσκευής ινσουλίνης. Αντιώματα ινσουλίνης: Η χορήγηση ινσουλίνης μπορεί να προκαλέσει τον σχηματισμό αντισωμάτων της ινσουλίνης. **Εγκυμοσύνη:** Δεν υπάρχει κλινική εμπειρία με τη χρήση του Tresiba σε έγκυες γυναίκες. **Θηλασμός:** Δεν υπάρχει κλινική εμπειρία με το Tresiba κατά το θηλασμό. **Γονιμότητα:** Μελέτες αναπαραγωγής σε ζώα με ινσουλίνη degludec δεν έχουν αποκάλυψει ανεπιθύμητες ενέργειες στη γονιμότητα. **Επιδράσεις στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανών:** Η ικανότητα συγκέντρωσης και αντίδρασης του ασθενούς ενδέχεται να επηρεαστεί ως αποτέλεσμα της υπογλυκαιμίας. **Ανεπιθύμητες ενέργειες:** Σπάνες - Υπερευαίσθησία, Σπάνες - Αντίδραση, Πολύ συχνές - Υπογλυκαιμία, Όχι συχνές - Λιποδυστροφία, Συχνές - Αντίδραση της θέσης ένεσης, Όχι συχνές - Περιφερικό οίδημα, Παιδιατρικός πληθυσμός: Το Tresiba έχει χορηγηθεί σε παιδιά και εφήβους ηλικίας έως 18 ετών για τη διερεύνηση των φαρμακοκινητικών ιδιοτήτων. Η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα έχουν αποδειχθεί σε μια μακροχρόνια δοκιμή σε παιδιά ηλικίας 1 έως κάτω των 18 ετών. Η συχνότητα, ο τύπος και η σοβαρότητα των ανεπιθύμητων ενεργειών στον παιδιατρικό πληθυσμό δεν υποδεικνύουν διαφορές με την εμπειρία στο γενικό πληθυσμό του διαβήτη. Άλλοι ειδικοί πληθυσμοί: Με βάση τα αποτελέσματα κλινικών δοκιμών, η συχνότητα, ο τύπος και η σοβαρότητα των ανεπιθύμητων ενεργειών που παρατηρήθηκαν σε ηλικιωμένους ασθενείς και σε ασθενείς με νεφρική ή ηπατική βλάβη δεν δείχνουν διαφορές με την ευρύτερη εμπειρία στο γενικό πληθυσμό. **ΚΑΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ:** Novo Nordisk A/S, Novo Allé, DK-2880 Bagsvaerd, Δανία. **ΑΡΙΘΜΟΙ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ:** EU/1/12/807/001-005. **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ:** 21 Ιανουαρίου 2013. **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:** 07/2015. Απαιτείται ιατρική συνταγή. **ΛΤ: 86,05€**

**Αναφορά πιθανολογούμενων ανεπιθύμητων ενεργειών**  
 Η αναφορά πιθανολογούμενων ανεπιθύμητων ενεργειών μετά από τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας του φαρμακευτικού προϊόντος είναι σημαντική. Επιτρέπεται η συνεχής παρακολούθηση της σχέσης οφέλους-κινδύνου του φαρμακευτικού προϊόντος. Ζητείται από τους επαγγελματίες του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης να αναφέρουν οποιοδήποτε πιθανολογούμενες ανεπιθύμητες ενέργειες  
 - στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Μεσογείων 284, GR-15562 Χολαργός, Αθήνα, Τηλ: +30 21 32040380/337, Φαξ: +30 210 6549585, Ιστοτόπος: <http://www.eof.gr>), για την Ελλάδα, ή  
 - στις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες Υπουργείου Υγείας, CY-1475, [www.moh.gov.cy/phs](http://www.moh.gov.cy/phs), Fax: +357 22608649, για την Κύπρο.

\*Παρασκευάζεται με *Saccharomyces cerevisiae* με τη χρήση της τεχνολογίας ανασυνδυασμένου DNA.

**Βιβλιογραφία:** 1. Rodbard HW et al., Diabetic Medicine 2013; DOI: 10.1111/dme.12303. 2. Bode BW et al., Diabetic Medicine 2013; DOI: 10.1111/dme.12243. 3. Ratner RE et al., Diabetes, Obesity and Metabolism 2013; 15(2):175-184. 4. Tresiba® - Περιλήψη Χαρακτηριστικών Προϊόντος.



**Novo Nordisk Ελλάς Ε.Π.Ε.**  
 Αλ. Παναγούλη 80 & Αγ. Τριάδας 35  
 153 43 Αγία Παρασκευή  
 Τηλ: 210 60 71 600  
<http://www.novonordisk.gr>  
<http://www.novonordisk.com>

**Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και Αναφέρετε ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για ΟΛΑ τα φάρμακα Συμπληρώνοντας την «ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ»**



**TRESIBA®**  
 insulin degludec [rDNA origin] injection

GR/18/0217/0057

## ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

---

Αγαπητοί Συνάδελφοι, αγαπητές Συναδέλφισσες

Εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής της **Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης και Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη** (πρώην Δ.Ε.Β.Ε.) έχω την τιμή να σας προσκαλέσω να συμμετάσχετε στην Επιστημονική Εκδήλωση με θέμα **"Στρατηγική Αντιμετώπισης Σακχαρώδη Διαβήτη Τύπου 2"**.

Η Εκδήλωσή μας έχει ως σκοπό την ενημέρωση των ιατρών, του νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού πάνω στα επίκαιρα θέματα του Σακχαρώδη Διαβήτη και θα λάβει χώρα στην **Καλλιθέα Χαλκιδικής** στις **2 – 4 Ιουνίου 2017** στο ξενοδοχείο Ammon Zeus.

Η Επιστημονική Εκδήλωση διοργανώνεται σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο Χαλκιδικής και μοριοδοτείται με **15 μόρια** Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (C.M.E-C.P.D. Credits) από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο. Ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος παρακολούθησης είναι 5 ώρες.

Εκ μέρους του Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης και Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη και εμού προσωπικά θέλω να εκφράσω την πεποίθηση για την επιτυχή, με τη δική σας ενεργό συμμετοχή, διεξαγωγή της Επιστημονικής Εκδήλωσης στην Καλλιθέα Χαλκιδικής.

Η συμμετοχή είναι δωρεάν.

### Ο Πρόεδρος

Χρήστος Σαμπάνης  
Παθολόγος - Διαβητολόγος

## ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

---

Πρόεδρος: **Χ. Σαμπάνης**  
Αντιπρόεδρος: **Δ. Καραγιάννη**  
Γεν. Γραμματέας: **Σπ. Μπακατσέλος**  
Ταμίας: **Μ. Αρχανιωτάκη**  
Μέλη: **Τ. Διδάγγελος, Χ. Μαργαριτίδης, Κ. Σιώμος**

Την Οργανωτική Επιτροπή της Επιστημονικής Εκδήλωσης αποτελεί το Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης και Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

---

- 15:30 - 16:00** **Εγγραφές**
- 16:00 - 18:00** **Κλινικό Φροντιστήριο**  
Στρατηγική αντιμετώπισης Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2  
**Σπ. Μπακατσέλος, Τ. Διδάγγελος**
- 18:00 - 18:30** **Τελετή Έναρξης**
- 18:30 - 20:30** **Εναρκτήριες ομιλίες**  
Προεδρείο: **Δ. Καραμήτσος, Γ. Ανθιμίδης**
- 18:30 - 19:00 Το πρόβλημα του Σακχαρώδη Διαβήτη σήμερα  
(Επιδημιολογία, Πρόληψη)  
**Γ. Κούρτογλου**
- 19:00 - 19:30 Διάγνωση - ταξινόμηση Σακχαρώδη Διαβήτη  
**Σ. Τσοτουλίδης**
- 19:30 - 20:00 Ενδονοσοκομειακή αντιμετώπιση διαβητικών ασθενών  
**Ι. Στεργίου**
- 20:00 - 20:30 Σχολιασμός: **Α.Τσαχουρίδης, Σ. Φωτιάδης**

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΑΒΒΑΤΟ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

---

- 10:00 - 11:30** **Θέματα κλινικού ενδιαφέροντος**  
Προεδρείο: **Σπ. Μπακατσέλος, Χ.Μαργαριτίδης**
- 10:00 - 10:30 Διαιτητική αντιμετώπιση ασθενών με Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2  
**Π. Γιαννουλάκη**
- 10:30 - 11:00 Διαβητική κετοξέωση  
**Π. Μαμακής**
- 11:00 - 11:30 Υπεργλυκαιμική υπερωσμωτική κατάσταση  
**Π. Μποστάντζης**
- 11:30 - 11:40 Σχολιασμός: **Μ.-Αικ. Βασιλείου, Β. Ανδρεάδης**

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΑΒΒΑΤΟ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

---

- 11:40 - 12:00** **Διάλειμμα**
- 12:00 - 13:15** **Δορυφορικό Συμπόσιο της εταιρείας NOVARTIS**  
**Καρδιακή ανεπάρκεια και Σακχαρώδης Διαβήτης –  
προβληματισμοί και λύσεις στην κλινική πρακτική**  
Προεδρείο: **Τ. Διδάγγελος**
- Η διαχείριση του διαβητικού ασθενή στην κλινική πρακτική –  
συζήτηση περιστατικών  
**Κ. Κώτσα**
- ARNIs: Νέο βήμα στην αντιμετώπιση της καρδιακής  
ανεπάρκειας με μειωμένο κλάσμα εξώθησης  
**Δ. Δημητριάδης**
- 13:15 - 14:00** **Δορυφορική Διάλεξη της εταιρείας NOVO NORDISK**  
Προεδρείο: **Μ. Αρχανιωτάκη**
- IDegLira: Η νέα θεραπευτική προσέγγιση στη βελτιστοποίηση  
της θεραπείας με βασική ινσουλίνη  
**Κ. Σιώμος**
- 14:00 - 14:40** **Διάλεξη**  
Προεδρείο: **Δ. Ευαγγελινός**
- 14:00 - 14:30 Σακχαρώδης Διαβήτης κύησης  
**Κ. Σιώμος**
- 14:30 - 14:40 Σχολιασμός: **Γ. Ανθιμίδης, Σ. Τσοτουλίδης**
- 14:40 - 16:30** **Διάλειμμα**
- 16:30 - 18:40** **Ενδιαφέροντα θέματα**  
Προεδρείο: **Τ. Διδάγγελος, Κ. Σιώμος**
- 16:30 - 17:00 Υπέρταση και Σακχαρώδης Διαβήτης  
**Α. Παπαγιάννης**
- 17:00 - 17:30 Παχυσαρκία και Σακχαρώδης Διαβήτης  
**Α. Μουρουγλάκης**

\* η ενότητα συνεχίζεται στην επόμενη σελίδα

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΑΒΒΑΤΟ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

---

- 17:30 - 18:00 Δυσλιπιδαιμία και Σακχαρώδης Διαβήτης  
**Γ. Πολυχρονόπουλος**
- 18:00 - 18:30 Αντιαμοπεταλιακή αγωγή στον Σακχαρώδη Διαβήτη  
**Α. Παυλίδης**
- 18:30 - 18:40 Σχολιασμός: **Ε. Θεοδοσίου, Σ. Δημοπούλου**
- 18:40 - 19:00 Διάλειμμα**
- 19:00 - 19:45 Δορυφορική Διάλεξη της εταιρείας SANOFI**  
Προεδρείο: **Σπ. Μπακατσέλος**
- Εξελίσσοντας την Ινσουλινοθεραπεία με τη νέας γενιάς βασική ινσουλίνη Glargine 300 U/ml  
**Τ. Διδάγγελος**
- 19:45 - 20:30 Δορυφορική Διάλεξη της εταιρείας BOEHRINGER INGELHEIM ΕΛΛΑΣ Α.Ε.**  
Προεδρείο: **Μ. Αρχανιωτάκη**
- Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 2 και καρδιαγγειακές επιπλοκές:  
Ο ρόλος της εμπαγλιφλοζίνης στη σύγχρονη θεραπευτική προσέγγιση  
**Χ. Μαργαριτίδης**
- 20:30 - 21:10 Διαλέξεις**  
Προεδρείο: **Δ. Καραγιάννη**
- 20:30 - 21:05 Φως στη σχέση των κιρκάδιων ρυθμών με το μεταβολισμό και τον Σακχαρώδη Διαβήτη  
**Μ. Αρχανιωτάκη**
- 21:05 - 21:10 Σχολιασμός: **Μ. Αποστολοπούλου**

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

---

- 10:00 - 12:10** **Διαλέξεις**  
Προεδρείο: **Μ. Αρχανιωτάκη, Σ. Δημοπούλου**
- 10:00 - 10:30 Πρακτικές οδηγίες ινσουλινοθεραπείας-ενέσιμης θεραπείας στον Σακχαρώδη Διαβήτη  
**Μ. Αποστολοπούλου**
- 10:30 - 11:00 Ο ρόλος του αυτοελέγχου και της εκπαίδευσης στη διαχείριση του Σακχαρώδη Διαβήτη  
**Σ. Φωτιάδης**
- 11:00 - 11:30 Ο θεραπευτικός αλγόριθμος στον Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2 – τι το νεότερο  
**Γ. Δαμιανίδης**
- 11:30 - 12:00 Αγωνιστές GLP-1, αναστολείς DPP-4 και καρδιαγγειακή ασφάλεια  
**Δ. Καραγιάννη**
- 12:00 - 12:10 Σχολιασμός: **Ι. Δουλουμπάκας, Α. Παπαγιάννης**
- 12:10 - 12:30** **Διάλειμμα**
- 12:30 - 14:30** **Διαλέξεις**  
Προεδρείο: **Δ. Καραγιάννη, Κ. Γρίβου-Τσαχουρίδου**
- 12:30 - 13:00 Μετφορμίνη  
**Χ. Μαργαριτίδης**
- 13:00 - 13:45 Ο ρόλος των συμμεταφορέων νατρίου - γλυκόζης και η κλινική σημασία της αναστολής αυτών στον Σακχαρώδη Διαβήτη  
**Σπ. Μπακατσέλος**
- 13:45 - 14:15 Αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη στην τρίτη ηλικία  
**Γ. Ανθιμίδης**
- 14:15 - 14:30 Σχολιασμός: **Α. Μουρουγλάκης, Γ. Πολυχρονόπουλος**
- 14:30 - 16:30** **Διάλειμμα**

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

---

- 16:30 - 18:10** **Στρογγυλό Τραπέζι**  
**Επιπλοκές του Σακχαρώδη Διαβήτη**  
Προεδρείο: **Σπ. Μπακατσέλος, Φ. Χριστίδου**
- 16:30 - 17:00 Υπεργλυκαιμία και οξύ αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο  
**N. Κακαλέτσης**
- 17:00 - 17:30 Διαβητική νεφροπάθεια  
**I. Καλεβρόσογλου**
- 17:30 - 18:00 Διαβητική οφθαλμοπάθεια  
**A. Κοσκοσάς**
- 18:00 - 18:10 Σχολιασμός: **B. Δούρλιου, N. Κακαλέτσης**
- 18:10 - 18:30** **Διάλειμμα**
- 18:30 - 20:55** **Στρογγυλό Τραπέζι**  
**Διαβητική νευροπάθεια - Διαβητικό πόδι**  
Προεδρείο: **T. Διδάγγελος, K. Γρίβου-Τσαχουρίδου**
- 18:30 - 19:00 Περιφερική αγγειοπάθεια και Σακχαρώδης Διαβήτης  
**M. - Αικ. Βασιλείου**
- 19:00 - 19:30 Αντιμετώπιση διαβητικής περιφερικής νευροπάθειας  
**B. Ανδρεάδης**
- 19:30 - 20:00 Έλεγχος της λειτουργίας του αυτόνομου νευρικού συστήματος στον Σακχαρώδη Διαβήτη και η κλινική σημασία του  
**B. Δούρλιου**
- 20:00 - 20:40 Αντιμετώπιση διαβητικού ποδιού  
**T. Διδάγγελος**
- 20:40 - 20:55 Σχολιασμός: **Σ. Φωτιάδης, Σ. Τσοτουλίδης, A. Τσαχουρίδης**
- 20:55 - 21:00** **Κλείσιμο Επιστημονικής Εκδήλωσης**



## ΠΡΟΕΔΡΟΙ - ΟΜΙΛΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

**Β. Ανδρεάδης** Παθολόγος - Διαβητολόγος, Θεσσαλονίκη

**Γ. Ανθιμίδης** Παθολόγος - Διαβητολόγος, τ. Διευθυντής ΕΣΥ, Πολύγυρος Χαλκιδικής

**Μ. Αποστολοπούλου** Παθολόγος, Επιμελήτρια Β', Γ.Ν. «Άγιος Παύλος», Επιστημονική Συνεργάτης Α' Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής ΑΠΘ, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Μ. Αρχανιωτάκη** Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ, Διευθύντρια Παθολογικού Τμήματος Ε.Ι., Ιατρείο Διαβήτη και Διαβητικού Ποδιού, Ιατρικό Διαβαλκανικό Κέντρο, Ταμίας Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, Θεσσαλονίκη

**Μ. - Αικ. Βασιλείου** Παθολόγος - Διαβητολόγος, Επιμελήτρια Α' Παθολογικής Κλινικής, Γ.Ν. Γιαννιτών

**Π. Γιαννουλάκη** MSc, Κλινική Διαιτολόγος - Διατροφολόγος, Προϊσταμένη Τμήματος Διαιτολογίας - Διατροφής, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Κ. Γρίβου - Τσαχουρίδου** Παθολόγος - Διαβητολόγος, τ. Διευθύντρια ΕΣΥ, Κ.Υ. Κασσανδρείας, Χαλκιδική

**Γ. Δαμιανίδης** Παθολόγος με εξειδίκευση στον Σακχαρώδη Διαβήτη, Διευθυντής ΕΣΥ, Α' Παθολογική Κλινική, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

**Δ. Δημητριάδης** MD, Επεμβατικός Καρδιολόγος, Υπεύθυνος Β' Αιμοδυναμικού Εργαστηρίου, Κλινική Euromedica Κυανούς Σταυρός, Θεσσαλονίκη

**Σ. Δημοπούλου** MD, MSc, Γενικός Ιατρός, Διευθύντρια Κέντρου Υγείας Κασσανδρείας, Χαλκιδική

**Τ. Διδάγγελος** Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας - Διαβητολογίας, Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ, Υπεύθυνος Διαβητολογικού Κέντρου, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Μέλος Δ.Σ. Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, Θεσσαλονίκη

**Ι. Δουλουμπάκας** Παθολόγος - Διαβητολόγος, Euromedica Κυανούς Σταυρός Θεσσαλονίκη

**Β. Δούρλιου** Παθολόγος, MD, MSc (Ιατρική Ερευνητική Μεθολογία), Θεσσαλονίκη

**Δ. Ευαγγελινός** Μαιευτήρας Χειρουργός Γυναικολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου ΔΠΘ, Μετεκπαιδευτής στη Λαπαροσκοπική Χειρουργική και Γυναικολογική Ογκολογία, Π.Ν. Schleswig-Holstein, Campus Luebeck, Γερμανία

**Ε. Θεοδοσίου** Παθολόγος, Θεσσαλονίκη

**Ν. Κακαλέτσης** Παθολόγος, MD, MSc (ESO Stroke Medicine), Υποψήφιος Διδάκτωρ Τμήματος Ιατρικής ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη

**Ι. Καλεβρόσγλου** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογίας ΕΣΥ, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Δ. Καραγιάννη** Παθολόγος - Διαβητολόγος, τ. Διευθύντρια ΕΣΥ, Αντιπρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, Θεσσαλονίκη

**Δ. Καραμήτσος** Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας - Διαβητολογίας, Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη

**Α. Κοσκοσάς** Χειρουργός Οφθαλμίατρος, Πανεπιστημιακός Υπότροφος, Α' Οφθαλμολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Γ. Κούρτογλου** Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής ΑΠΘ, Υπεύθυνος Παθολογικού & Διαβητολογικού Τμήματος, Κλινική «Άγιος Λουκάς», Θεσσαλονίκη

**Κ. Κώτσα** Επίκουρη Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας - Διαβητολογίας, Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ, Υπεύθυνη Τμήματος Ενδοκρινολογίας, Διαβήτη & Μεταβολισμού - Διαβητολογικό Κέντρο, Α' Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Π. Μαμακής** Ειδικευόμενος Παθολογίας, Α' Παθολογική Κλινική, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

**Χ. Μαργαριτίδης** Παθολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης Διαβητολογικού Κέντρου, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Μέλος Δ.Σ. Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, Θεσσαλονίκη

**Α. - Δ. Μουρουγλάκης** Ειδικευόμενος Παθολογίας, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

## ΠΡΟΕΔΡΟΙ – ΟΜΙΛΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

**Σπ. Μπακατσέλος** Παθολόγος, Διδάκτωρ Διαβητολογίας, Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ, Συντονιστής Διευθυντής Α' Παθολογικής Κλινικής, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Γεν. Γραμματέας Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, Θεσσαλονίκη  
**Π. Μποσταντζής** Ειδικευόμενος Παθολογίας, Α' Παθολογική Κλινική, Γ.Ν. «Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

**Α. Παπαγιάννης** Ειδικευόμενος Παθολογίας, Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Α. Παυλίδης** Παθολόγος- Επικουρικός Ιατρός, Επιμελητής Β', Μ.Υ., ΠΕΔΥ Νεαπόλεως, Θεσσαλονίκη

**Γ. Πολυχρονόπουλος** Ειδικευόμενος Παθολογίας, Α' Προπαιδευτική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Κ. Σιώμος** Παθολόγος με Εξειδίκευση στον Σακχαρώδη Διαβήτη, Διευθυντής ΤΥΠΕΤ Θεσσαλονίκης, Μέλος Δ.Σ. Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης & Εκπαίδευσης για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, Θεσσαλονίκη

**Ι. Στεργίου** Παθολόγος, Διδάκτωρ ΑΠΘ, Επιμελητής Β' ΕΣΥ, Γ.Ν. «Γ. Γεννηματάς», Θεσσαλονίκη

**Α. Τσαχουρίδης** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ, Κ. Υ. Μουδανιών, Χαλκιδική

**Σ. Τσοτουλίδης** Παθολόγος - Διαβητολόγος, Επιμελητής Α' ΕΣΥ, Κέντρο Υγείας Κασσανδρείας - Γ.Ν. Χαλκιδικής, Επιστημονικός Συνεργάτης Διαβητολογικού Κέντρο, Α' Προπαιδευτική Κλινική, Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ, Θεσσαλονίκη

**Σ. Φωτιάδης** Παθολόγος, Διδάκτωρ Διαβητολογίας Τμήματος Ιατρικής ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη

**Φ. Χριστίδου** Νεφρολόγος, Συντονίστρια Διευθύντρια, Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γ.Ν. Χαλκιδικής

## ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε τις παρακάτω Εταιρείες για τη συμμετοχή τους στην Επιστημονική Εκδήλωση:

**ASTRAZENECA**

**BOEHRINGER INGELHEIM ΕΛΛΑΣ Α.Ε.**

**NOVARTIS**

**NOVO NORDISK**

**SANOFI**

**ELPEN Α.Ε.**

**PETSIAVAS**

**UNI-PHARMA**

**BIANEE Α.Ε.**

## ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Το πιστοποιητικό παρακολούθησης θα αποσταλεί ηλεκτρονικά εντός 5 ημερών μετά το πέρας της Επιστημονικής Εκδήλωσης.

Η Επιστημονική Εκδήλωση μοριοδοτείται με **15 μόρια** Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (C.M.E. – C.P.D. Credits), από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο.



# Jardiance®

(εμπαγλιφλοζίνη)



DC001961\_Jard 02/2017



**Boehringer  
Ingelheim**

Boehringer Ingelheim Ελλάς Α.Ε.  
Ελληνικού 2, Ελληνικό, 167 77 Αθήνα. Τηλ.: 210 89 06 300.  
Γραφείο Μακεδονίας - Θράκης: Αντώνη Τρίτση 15-17 & Μαρίας Κάλλας  
570 01 Θέρμη, Θεσσαλονίκη - Τηλ.: 2310 424 618.  
E-mail: [info@ath.boehringer-ingelheim.com](mailto:info@ath.boehringer-ingelheim.com)



**Eucreas**<sup>®</sup>  
vildagliptin/metformin

**Galvus**<sup>®</sup>  
vildagliptin

DIA\_ADV003\_Feb\_2017 GR1703604008

Περαιτέρω πληροφορίες διατίθενται από τον Κάτοχο της Άδειας Κυκλοφορίας κατόπιν αιτήσεως.

 **NOVARTIS**

**Novartis (Hellas) A.E.B.E.**  
12° χλμ. Εθνικής Οδού Αθηνών-Λαμίας  
144 51 Μεταμόρφωση  
Τηλ.: 210 281 1712

**Γραφείο Θεσσαλονίκης:**  
12° χλμ. Θεσσαλονίκης-N. Μουδανιών  
57 001 Θέρμη  
Τηλ.: 223 10 424 039

ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ: 210 2828 812